

Trepitjant Mart... o no

per FERNANDO BALLESTEROS

Sembla que estem vivint un moment dolç pel que fa a l'exploració tripulada a Mart. Hi ha diversos projectes en marxa, tant d'empreses privades com d'agències espacials, que tenen com a objectiu a mitjà o llarg termini ser els primers a posar un home a Mart. Per fer un resum ràpid, tenim el desenvolupament (pròxim a la seua conclusió) de la nova generació de coets nord-americans SLS (Space Launch System), pensats per a substituir els transbordadors espacials; els més potents de la gamma tenen unes capacitats similars a les de l'antic Saturn V, és a dir, suficient per a enviar una missió tripulada a Mart; les agències espacials de Rússia i la Xina també han anunciat les seues intencions de posar éssers humans al planeta vermell en la dècada dels quaranta; i l'empresa SpaceX ja ha demostrat que el seu coet Falcon Heavy és capaç d'arribar fins a l'òrbita marciana i superar-la (recordem el flamant Tesla Roadster roig cirera del mateix Elon Musk, llançat a l'espai al febrer de 2018 i actualment situat a sis milions de quilòmetres més enllà de l'òrbita de Mart).

Significa això que ara sí que farem realitat l'antic somni de trepitjar Mart? Bé, si fem una repassada històrica de totes les propostes realitzades fins al moment de missions tripulades per a anar al planeta vermell, sembla emergir un patró ben curiós: hi ha un període d'uns vint anys durant el qual el nombre de propostes va augmentant fins a arribar a un màxim (d'unes sis o set propostes anuals), seguit per una etapa de refredament, i de nou torna a ressorgir la il·lusió per explorar el nostre veí vermellós. Entre els autors d'aquestes propostes, trobem noms com Wernher von Braun, George Bush pare i George Bush fill –durant els seus respectius anys en la presidència dels EUA–, i també el de Barack Obama. Val a dir que cap no es va dur a terme mai.

Grosso modo, la distància entre els màxims d'activitat «proposaire» és d'uns trenta anys: a començament de la dècada dels seixanta aconseguim el primer màxim d'efervescència; el següent màxim el trobem a començament de la dècada dels noranta; i extrapolant podríem predir que durant els primers anys de la dècada que acaben d'estrenar, la dels vint, veurem un increment del nombre de propostes de vols tripulats a Mart. Si aquest patró és real, potser estarem veient un efecte generacional: a la gent li fa molta il·lusió això d'anar a Mart, es posa a la faena, després es veu que

«A la gent li fa molta il·lusió això d'anar a Mart, es posa a la faena, després es veu que no s'arriba a res i es desil·lusiona»

no s'arriba a res i es desil·lusiona, i ací acaba... fins que una nova generació «fresca» reprèn el tema i es torna a il·lusionar per l'exploració de Mart.

D'altra banda, el lapse que va des de la data en què es va realitzar la proposta fins a la de la presumpta arribada a Mart (segons el mateix projecte) és, de mitjana, d'uns quinze anys, encara que alguns optimistes (com Von Braun o Elon Musk) es van arriscar amb dates tan pròximes com cinc anys! respecte del seu futur (per contrast, la Xina emplaça la culminació de la seua aventura marciana a un lapse de trenta anys en el futur). Si ho pensem bé, té sentit, i segurament no és degut a motius astronàutics: quinze anys és una data bastant pròxima en el futur perquè a l'administració li interesse finançar el programa espacial (intenteu demanar-li a un polític que finance un projecte que culminarà d'ací a quaranta anys), però prou llunyana per a no xafar-se els dits si al final no s'aconsegueixen els objectius, perquè d'ací quinze anys qui se'n recordarà? I si el projecte encara continua sempre es pot dir que s'acabarà d'ací quinze anys més.

Curiós... Si en el paràgraf anterior canviem el tema de «Mart» pel de «telescopi espacial James Webb», més d'un tindrà una sensació de *déjà vu*. ☺

FERNANDO BALLESTEROS. Observatori Astronòmic de la Universitat de València.